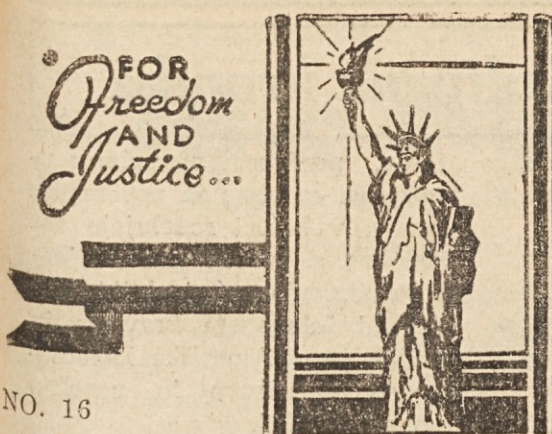




AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, THURSDAY MORNING, JANUARY 23, 1964

STEV. LXII — VOL. LXII

Medsebojno klanje v sredini črne Afrike

V afriški državi Rwandi, nekdanji belgijski koloniji, je večinsko plemo Bahutu pobil v nekaj dneh preko 10.000 pripadnikov plemena Vatusi.

CLEVELAND, O. — V Afriki je v nekaj letih nastalo toliko novih držav, da povprečni človek ni uspel ohraniti niti njihove imena v spominu, kaj šele da bi vedel o njih kaj več. Tako sta nekdanji pokrajini Ruanda-Urundi, ki ju je v imenu Združenih narodov upravljala Belgija, postali pred dvema leti samostojni državi Rwanda in Burundi. V Rwandi so dolga leta skozi več rodov gospodovali močnimi Vatusi, črnci, visoki šest in pol čevljev, nad pripadniki plemena Bahutu, ki so obdelovali zemljo in opravljali druga dela ne samo za sebe, ampak tudi za svoje gospodarje.

Ko so Belgijci začeli Ruando pripravljati na samostojnost, so uvedli enako volilno pravico. Tedaj so pripadniki plemena Bahutu, ki šteje okoli poldruga milijon duš v primeri s četrto milijona Vatusov dobili vodstvo dežele v svoje roke. Bahuti so že prej radi stopali v službo Belgijcem in so dejansko bili edini domačini sposobni prevzeti upravo nove dežele v roke.

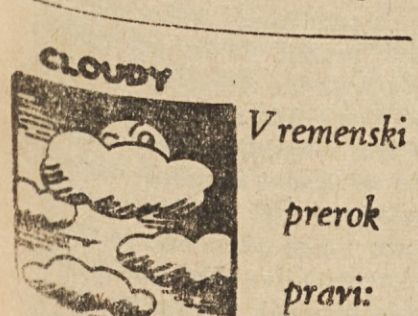
Se predno so Belgijci Ruando zapustili, je prišlo do hudih spopadov med pripadniki obeh plemen. Vatusi so pred premočjo bežali v sosednje države. Okoli 86.000 jih je našlo zatočišče v Tanganjiki, Ugandi, Burundiju in v pokrajini Kivu v Kongu. Belgijcem se je posrečilo boje med obema plemenoma ustaviti, toda le za kratek čas.

Vatusi, ki so pobegnili iz Rwande v sosednje države, so začeli vpadati preko meje in požigati bahutske vasi ter pobijati njihove prebivalce. Močnejši in skušeni bojovníci so v tednu pred božičem vdrl v tisočih v Ruando in prodili v neposredno bližino glavnega mesta Kigala. Tam so Bahuti v krvavi bitki Vatusi ustavili in jih prislili k umiku.

Napadalci so odšli, Bahuti pa so planili po onih vatuških družinah, ki so ostale v deželi, in jih začeli načrtno moriti. V nekaj dneh je bilo pobitih preko 10.000 mož, žena in otrok in njihova trupla so začela plavati v jezero Tanganjika po reki Ruzizi. Bahuti so baje odločili svoje nekdanje gospodarje Vatusi popolnoma iztrebiti.

Svet o teh bojih komaj kaj sliši, saj se vrše daleč v sredini črne Afrike, resnica pa je, da je v njih bilo že več deset tisoč mrtvih in pomorjenih!

Pivci kave
Združene države kupijo povprečno dve tretjini vse kave, kar jo pride na svetovni trg.



Delno oblačno in milo. Na noč verjetnost dežja. Najvišja temperatura 59.

Novi grobovi

Anton Miklavcic

V Charity bolnici je preminul 60 let stari Anton Miklavcic ml. z 1017 E. 64 St. Bil je vdovec, soproga Josephine, roj. Hovevar, je umrla leta 1951. Tukaj zapuša otroke Jamesa, Bernice Felician in Florence Thompson, 9 vnukov in vnukinj, očeta Antona, brate Franka, Michaela, Jacka, Johna, sestre Louise Plemel, Mary Krall, Ann, Josephina Siewiorek, Emily Hamm, Dorothy Doerger ter veliko drugih sorodnikov. Mati Louisa, roj. Zavadnik, in brat Joseph sta umrla. Pokojni je bil rojen v Clevelandu, zaposlen pri General Electric. Bil je član Dvora Baraga št. 1317 Kat. borštara, v Garfield Camp No. 129 W.O.W. Pogreb bo v soboto zjutraj ob 7.15 iz Jos. Zele in Sinovi pogreb. zavoda na 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida ob csmih, nato na Kalvarijo.

Joseph Benich

Na domu sina na 1636 Cliffview Ave., Euclid, O., je preminul 83 let stari Joseph Benich. Prej je dolgo let živel na 897 E. 67 St. Tukaj zapuša soprogo Rose, roj. Svilicic, hčer Thereso Gvozdanovic, sinova Michaela in Josepha, 6 vnukov, 5 pravnukov in več drugih sorodnikov. Sin John je bil ubit v drugi svetovni vojni. Rojen je bil na Hrvaškem. Tukaj je bival 55 let. Zaposlen je bil pri East Ohio Gas Co. nad 33 let. Bil je član Sv. Josipa br. 99 HBZ. Pogreb bo v soboto zjutraj iz Jos. Zele in Sinovi pogreb. zavoda na 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Pavla na E. 40 St., nato na Kalvarijo. Čas še ni določen.

John Hanobik

John Hanobik z 18714 Musko-ka Ave., o katerega smrti smo poročali včeraj, je bil doma na Češkoslovaškem, od koder je prišel v Ameriko leta 1911, star 16 let. Zapustil je ženo Mary, roj. Gustie. Bil je oče Mary E. Pauls, Johna in pok. Josepha, šestkrat stari oče, enkrat prastari oče, brat pok. Josepha, Mary Faris in Suzanne Zushik (v CSR). Pred upokojitvijo je delal pri Cleveland Graphite Bronze Co. Pogreb bo v soboto ob 8.45 iz Grdinovega pogreb. zavoda na

Nemški socialisti so izgubili up na zmago

Povpraševanje med volivci je pokazalo, da jih 62 odstotkov odobrava politiko krščansko-demokratskega kanclerja dr. L. Erharda. BONN, Nem. — Odkar je preteklo jesen prevzel vodstvo Zahodne Nemčije dotedanji podkancler in gospodarski minister dr. Ludwig Erhard, se je razpoloženje v deželi do krščanskih demokratov bistveno spremenilo. Pri zadnjem povpraševanju mnenja volivcev so dognali, da 62 odstotkov Nemcev odobrava Erhardovo politiko. Celo 49 odstotkov socialističnih volivcev se je izrazilo, da Erhard opravlja svoj posel "zelo dobro".

Socialistična stranka, ki je še pred nekaj meseci trdno upala na svojo zmago pri prihodnjih volitvah, sedaj spoznava, da mora to opustiti, če ne bo kaj izrednega nepričakovano spreminilo razpoloženje nemških volivcev. Pretekli teden se je zbral vodstvo Socialistične stranke Nemčije na posvet in volitev novega načelnika, ker je dosedanj Erich Ollenhauer nedavno umrl. Za njegovega naslednika so izvolili župana Zahodnega Berlina Williama Brandta.

Dr. L. Erhard je po obisku pri predsedniku Johnsonu v Teksasu obiskal De Gaulle in bil pretekli teden v Londonu, kjer je bil nadvse prijateljsko in ljubeznjivo sprejet. Trdijo, da je bil to najljubeznivejši sprejem, kar jih je kak uradni predstavnik Nemčije doživel v Veliki Britaniji v času izpred prve svetovne vojne, torej v dalj kot pol stoletju. Kancler Erhard hoče ohraniti tesno sodelovanje z De Gaulleom, pri tem pa prav nič ne skriva, da hoče prav tako tesno sodelovati z Združenimi državami Amerike in Veliko Britanijo. On je zagovornik vključitve Velike Britanije v Evropo in povezavo te z Ameriko.

— Prvi nočni polet z letalsko pošto je bil narejen leta 1921. Lake Shore Blvd. v cerkev sv. Pavla na Chardon Rd. ob 9.30, nato na All Souls pokopališče.

SENATNI ODBOR ODOBRIŁ NIŽJO OSEBNO DOHODNINO

Finančni odbor Senata je včeraj soglasno odobril predlog za znižanje osebnega dohodninskega davka, ki bo trenutno zmanjšal zvezni davčni dohodek za okoli 9 milijonov. Znižanje odtegovanja dohodnine od 18 na 14 odstotkov naj bi stopilo v veljavo teden dni po uzakonitvi predloga.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik L. B. Johnson se močno zavzema za čim prej znižanje davkov. V svojem poročilu o gospodarskem stanju dežele je posebno poudarjal, da je znižanje davkov potrebno takoj, če naj se ohrani gospodarski procvit, ki ga trenutno dežela doživlja. Senatni finančni odbor je pospešil delo na predlogu in je včeraj odobril soglasno znižanje osebnega dohodninskega davka na 14 odstotkov kot začetek progresivne lestvice. Teden dni potem, ko bo davčno znižanje uzakonjeno, bodo poslodavci začeli odtegovati od plač namesto dosedanjih 18 le 14 odstotkov zaslužka na račun dohodninskega davka.

Predsednik Johnson je izrazil željo, naj bi bilo davčno znižanje uzakonjeno že v februarju, bo pa lahko zadovoljen, tako sodijo v Kongresu, če bo doseženo do konca marca. Kljub podarjanju varčevanja v predlogu za zvezni proračun in znižanju nekaterih izdatkov v njem, je še vedno veliko nasprotnikov znižanja davkov na račun povečanja primanjkljaja v zveznem proračunu.

Znižanje davkov v okviru sedanjega predloga, ki je bil v Predstavniskem domu že v celoti sprejet, bo znašalo pri osebnih dohodninih nekoliko 19%, ko bo stopilo v polno veljavo v začetku prihodnjega leta. Znižani bodo tudi korporacijski in nekateri drugi davki. Ostal pa naj bi v veljavi davek na "prekomerni dobiček".

Volivna pravica ne bo več odvisna od davkov

WASHINGTON, D.C. — 24. dostavek k ustavi prepoveduje, da bi plačevanje davkov imelo kakršnokoli vpliv na volilno pravico za federalne volitve. Glasom ustave ga je že davno izglasoval Kongres in odobrilo 36 držav. Potrebno pa je, da pristane nanj najmanj 38 držav. Sedaj je ratificirala odstavek država Maine, ki ga je preje enkrat zavrnila. V postopku je glasovanje v državi Južna Dakota.

Venezuelskega kardinala bi radi ugrabili

CARACAS, Venez. — Venezuelski levčarski voditelji se ne dajo ugnati. Akoravno niso mogli preprečiti zadnjih predsedniških volitev, še vedno rujejo z namenom, da ne bi prišlo do vstoličenja novega predsednika, ki se bo v kratkem slovesno vršilo.

Sedaj so njihovi agentje sporočili venezuelskemu kardinalu Quinteru, da ga bodo pri prvi priloiki ugrabili. Policija je kardinala takoj zastražila, kar ga seveda zelo ovira pri izvrševanju njegovih dolžnosti. Teroristi si s to grožnjo v javnosti niso ravno pridobili simpatij, dosegli so pa vendarle, da ljudje o njih govorijo.

— Okoli eno četrtno vseh farmarjev v Ameriki leta 1800 je bilo zakupnikov.

Iz Clevelanda in okolice

iz bolnice—
Ga. Katarina Sever z 1064 Addison Rd. se je vrnila iz bolnice in se zahvaljuje vsem, ki so se jo kakorkoli spomnili.

Prošnja za pecivo—
Odobor staršev prosi matere, naj bi spekle kaj domačega peciva za sobotno prireditev Slov. šole pri Sv. Vidu.

Čo slovo—
Članstvo Kluba upokojencev na Waterloo Rd. je vabljeno na točoj ob 7.30 v Zeletov pogrebni zavod na E. 152 St., da se pogovori od pokojnega Johna Tirovata.

Znane srečila se je—
Znana rojakinja Agnes Zagar s 3579 E. 81 St. se je ponesrečila, ko se je vračala z dela. Zdravi se v St. Vincent Charity bolnici. Želimo ji naglega okrevanja.

Knjižnica odprta—
Knjižnica v Slov. domu na Holmes Ave. je odprta vsak četrtek od 7. do 8. ure zvečer.

Zlata poroka—

Mr. in Mrs. John Zitnik s 5947 Pearl Road na Parma Heights (preje na Bayliss Ave.) bosta v nedeljo, 26. januarja, praznovala svojo zlato poroko. Poročena stala pri Sv. Vidu 26. januarja 1914. Zlatoporočenka je doma iz St. Pavla pri Ljubljani, zlatoporočenec pa iz Velikega Črnela na Dolenjskem. Njune zlato poroke se veselo sinovni Frank (Calif.), Edward, Joseph, Harold in Alfred, 8 vnukov in vnukinj ter 4 pravnuki. Iskrene čestitke na še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

Asesment—
Društva, ki zbirajo v SND na St. Clair Ave., bodo pobirala asesment jutri, v petek, od 6. do 8. ure zvečer.

Društvo sv. Cecilije št. 37 SDZ bo pobiralo asesment jutri zvečer od 6. do 8. ure v šoli sv. Vida.

Zadušnica—
Jutri ob sedmih zjutraj bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Johna Fortunato ob 19. obletnici smrti.

Novi odbori—
Društvo Glas clevelandskih delavcev št. 9 SDZ ima za leto 1964 sledeči odbor: predsednik Louis Erste, podpredsed. Joseph Lauslin, taj. Andrew Champa, 245 E. 246 St., RE 1-7458, blag. John Borso, zapis. John Sever, nadzor. Frank Ahlin, John Pestotnik in Joe Peterlin, vratar A. Skerl, zastop. za klub društva SND. F. Cesnik, za mlad. dejavnosti J. Lauslin in J. Pestotnik. Seje so vsako 1. nedeljo v mesecu v sobi št. 3 stacega poslopja SND na St. Clair Ave.

Klub upokojencev v Newburghu ima za 1. 1964 sledeči odbor: predsed. G. Segulin, podpredsed. Frank Majcen, taj. in blag. Antonia Stokar, 6611 Chesnut Rd., Independence, Ohio, LA 4-7724, zapis. J. Pugely, nadzor. J. Rouh, J. Laurencić, M. Stradiot. Seje so vsako 4. sredo v mesecu v SDD na 10814 Prince Ave.

Asesment—
Tajnica Dr. sv. Marije Magd. št. 162 KSKJ bo pobirala asesment jutri od 5. pop. do 8. zv. v šoli sv. Vida.

Ustreljen v lastnem lokalu—

Včeraj je bil ustreljen v svoji restavraciji na 938 E. 105 St. 25 let stari Jeremiah O'Keefe, ki je komaj pred enim letom prisel v to deželo iz Irske. Ustrelil ga je neki 31 let stari Wendolyn Branche z 11402 Gary Ave., ki je prisel v restavracijo, naročil tam hamburger, pa se nato sprl

in stebel z njenim lastnikom. Ustreljeni je umrl v Forest City bolnici.

Perk proti enotni obdavčitvi nepremičnin—

Okrajni avditor R. Perk je včeraj izjavil, da se bo obrnil na Zvezno vrhovno sodišče za priziv proti odločitvi državnega vrhovnega sodišča, da morajo biti vse nepremičnine v Ohio obdavčene na enaki procentualni osnovi njihove vrednosti. Doslej je bilo v navadi, da so nepremičnine za privatna stanovanja ocenjene malo nižje od nepremičnin, ki služijo industriji in trgovini.

Prav posebna novica prav za vse!
Naš urednik Vinko Lipovec je zlezal v petdeseto leto. Več si ne upamo pisati, smo še to morali vtihotapiti med dnevne novice. — Zato samo še naše iskrene čestitke!

Willy Brandt piše knjigo o Kennedyju

BERLIN, Nem. — Zahodnoberlinski župan Willy Brandt je zbral svoje zapiske o predsedniku Kennedyju in poročila o svojih razgovorih z njim ter vse skupaj pripravil za tisk v knjigi pod naslovom "Moja srečanja z Johnom Kennedyjem". Nova knjiga bo menda kmalu izšla.

— Država Vermont je bila prvotno znana kot New Connecticut.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Vesti iz krogov obrambnega tajništva trdijo, da utegne Castro po svojem povratku iz Moskve sprožiti krizo zaradi ameriškega vojaškega oporišča v Guantanamo na Kubi.

NEW YORK, N.Y. — Državni tajnik Dean Rusk je sinoči pozval ameriške zaveznike, naj prenehajo trgovati z rdečo Kubo, ker to ovira napore za zmanjšanje komunistične nevarnosti za vso Ameriko, prav posebno pa za Latinsko. "Mi ne moremo sprejeti trditve, da je trgovanje s Kubo enako trgovanju s katerokoli drugo komunistično državo!" je izjavil Rusk.

SAIGON, J. Viet. — V Južnem Vietnamu se je na področju delte Mekonga pojavila kolela in zahtevala doslej že preko 300 življenj. Ameriške zdravstvene skupine pomagajo domačin pri cepljenju celotnega prebivalstva, ki naj prepreči širitev epidemije.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Johnson in predsednik kanadske vlade Pearson, ki je prišel sem v torek na obisk, sta se včeraj poldrugo uro razgovarjala pretežno o Franciji in rdeči Kitajski. Pearson je bil pretekli teden na uradnem obisku v Franciji in se je ponovno razgovarjal z De Gaulleom, ki bo menda v prav kratkem času priznal rdečo Kitajsko in vzpostavil z njo diplomatske odnose. V Parizu trdijo, da bo Francija ohranila tudi redne odnose z nacionalno kitajsko vlado na Formozo.

SINGAPUR, Mal. — Danes zjutraj je bilo proglašeno premirje v bojih na otoku Borneu med Malezijo in Indonezijo, ki skuša z gverilsko vojno preprečiti ustalitev razmer in nove Malezijske federacije.



6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Friday edition \$4.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 16 Thurs., Jan. 23, 1964

Popušcanje pritiska v satelitskih državah

Ob koncu druge svetovne vojne so komunisti s podporo Sovjetske zveze prevzeli oblast v celi vrsti držav ob stran linije Trst-Stettin, ki je bila potegnjena skozi sredo Evrope kot meja med anglo-saškimi in ruskim vplivom. Čehi in Slovaki ter Madžari so se skušali odstraniti te črte upirati vpeljavi komunistične diktature, pa so skoraj podlegli. Stalin je hotel imeti povsod komuniste na oblasti. Z železno roko je gospodaril ne samo v Sovjetski zvezi, ampak v vsem komunističnem imperiju od Pacifika in osrednje Azije pa v osrčje Evrope.

Komunistični oblastniki so vsepovsod, kjer so prišli na oblast, z neusmiljen roko spravili s poti svoje politične nasprotnike, morebitne tekmece in nespravljive idejne nasprotnike. Na tisoče jih je končalo pod streli, v ječah in koncentracijskih taboriščih. Največ žrtev je bilo nemara v Jugoslaviji, kjer so komunisti pobili skupno v letih revolucije in po njej brez dvoma vsaj pol milijona ljudi, od tega preko 100.000 že po končani revoluciji in po doseženi zmagi. Veliko žrtev komunističnega nasilja je bilo tudi na Poljskem, manj na Češkem, Madžarskem, v Romuniji in Bolgariji.

V Jugoslaviji so komunisti s svojimi nasprotniki tako temeljito počistili, da so se upali postaviti po robu Stalinu, ko je ta hotel z njimi postopati le preveč kot s svojimi hlapci in pokornimi služabniki, kot je to delal v sami Rusiji. S pomočjo in podporo Zahoda se jim je posrečilo obdržati na oblasti.

Po skušnji s titovci je Stalin v ostalih satelitskih državah vajeti še bolj napel in poskrbel, da se slučaj ne bi ponovil. Pritisk je bil tedaj v vseh teh državah neznosen, vendar se nihče ni upal dvigniti glasu, kaj šele kaj drugega. Po Stalinovi smrti je Hruščev sam priznal, kako so se vsi pred Stalinom tresli in se bali za svoje glave.

Po Stalinovi smrti je pritisk začel popuščati najprej v sami Rusiji, kjer je prišlo na oblast "kolektivno vodstvo", nato pa tudi v satelitskih državah. To popušcanje in razkritje stalinističnih zločinov je opogumilo Madžare, ki Rusov niso nikdar marali, da so se dvignili proti rdečim gospodarjem, ki so prišli na oblast s podporo Sovjetije. Madžarski upor septembra in oktobra 1956 je bil tako protikomunističen kot protiruski. Ruski tanki so ga tudi strli, podobno kot so vojaki carja Nikolaja strli madžarski, narodni protihabsburški upor leta 1849.

Poljaki so bili previdnejši. Šli so do skrajne meje, pa se ognili prelomu z Rusi. Komunist Gomulka in nadškof Višinski sta deželo rešila pred nesrečo, kot je zadela Madžare. To je Poljski ohranilo tudi sorazmerno proste roke v času, kot je Moskva skušala po madžarskem uporu zopet pritisniti trše v satelitskih državah.

Politična in gospodarska diktatura se ni obnesla. Hruščev in njegovi tovariši so spoznali, da je treba ljudem dati vsaj nekaj svobode, če naj se lotijo dela z večjo vneto, ki edina more privedi k gospodarskemu napredku. Namesto z bičem in grožnjami so skušali delavstvo pridobiti za večjo zavzetost z obljubami in posebnimi nagradami, z izboljšanjem izbire v trgovinah, z večjimi zalogami blaga, ki naj bi ga lahko kupili z večjimi zaslužki. Blago v izložbenih oknih naj bi ljudi vabilo k večji delavnosti v želji po večjem zaslužku, ki ga ne dele več po "potrebi", ampak po uspehu pri delu. V vseh komunističnih deželah se je začela prava tekma za oskrbo z raznim blagom. Ideje in partijski fanatizem sta nadomestila želja po hladilnikih, televizorjih in avtomobilih ter boj za njihovo nabavo. Vsa svarila, ukori in grožnje ne morejo pogasiti te žeje po vsakdanjih dobrinah, po blagu, ki je postalo znamenje stopnje in uspeha v komunistični družbi.

V začetku lanskega leta je prišlo postopno do popušcanja na Madžarskem in v Romuniji, med tem ko je politični pritisk v Bolgariji in v Českoslovaški republiki komaj kaj popustil. Obiskovalci komunističnih dežel trdijo, da vlada danes na Madžarskem vsaj toliko svobode kot na Poljskem, da se ljudje ne boje več govoriti in tudi glasno pozabavljati čez razne napake oblasti in vsakdanje težave. Na Romunskem drže oblasti vajeti malo trše v rokah, vendar je tudi tam politični in policijski pritisk iz prejšnjih let pomoln in ljudje se počutijo malo varnejše.

Na Češkem je stalinistični vpliv zdržal najdalj. Končno so lani po 10 letih odstavili predsednika vlade N. Sirokoga in postavili na njegovo mesto zastopnika mlajšega rodu Slovaka Jožefa Lenarta. S tem je tudi v Českoslovaški republiku zapihal veter prosteje in prinesel v deželo svežega duha. Policijski pritisk je popustil, cestni in stanovanjski aktivistični komiteji, ki so nadzirali tudi privatno življenje državljanov, kot je navada v vseh komunističnih diktaturah, so se umaknili v ozadje in izginili, čeprav verjetno svoj posel še vedno opravljajo in zbirajo podatke "za vsak slučaj". Obiskovalci Češke trdijo, da ljudje

je ne odpro več radia, da bi glasno pel ali govoril in tako onemogočil prisluškovanje njihovim razgovorom. Mogočni granitni spomenik Stalina je izginil iz sredine Prage, dežela je odprla vrata zahodni literaturi, revijam in listom.

Pravijo, da je v zadnjem času nekaj več svobode celo v Vzhodni Nemčiji. Komunistični pritisk je nekaj popustil torej povsod, vendar ne smemo pozabiti, da se v načelu ni spremenil in da prav tako ni spremenil svojih ciljev. Vse to popušcanje, ki ga opazujemo v zadnjih letih, je le nujno prilagojevanje novim razmeram, ki naj prepreči ali vsaj zavre porast nezadovoljstva do neznosne mere.

BESEDA IZ NARODA

Še eno pismo o Floridi

Cleveland, O. — Dragi čitatelji Ameriške Domovine! Najprej Vas lepo pozdravljam in Vam kličem: Srečno in veselo novo leto 1964!

Pred par meseci sem opisal v Ameriški Domovini razmere v Floridi. Na ta moj dopis sem bil precej napaden in to od štirih čitateljev, v nekem drugem slovenskem listu.

Ko sem bil v Floridi, sem agitiral med našimi ljudmi, da si naroče Ameriško Domovino. Pa jih je malo na njo naročenih. Ta list gre v Floridi iz roke v roko. Ena sama Ameriška Domovina gre skozi pet hiš, ko jo eden prečita, jo takoj nese drugemu, ta spet tretjemu in tako dalje. Prepričan sem, da bo romala današnja številka skozi pet do deset hiš, no ja, več jih pa v tistem kraju ni.

Sedaj pa še nekaj o Floridi. Ne mislim nikogar napadati, opisal bi le rad, kar sva midva z ženo v Floridi doživela, kako sva "uživala" in kako dobro plačala v teku najinega enoletnega dolgačasnega življenja tam.

Cene živlom so približno take, kot so tukaj, včasih malo višje, mleko in meso je precej dražje. Trisobno stanovanje med belimi stane mesečno približno \$85 poleti, \$125 pozimi. Če se ne motim, je nekdo pisal iz Floride, da se dobi hrana in 4-sobno stanovanje za \$80 na mesec. Tega ni mogoče dobiti med našimi ljudmi, morda med črnici, pa še to težko.

Pa se pomenimo o ljudeh, ki žive v Floridi, ne samo o Slovincih, o Jugoslovanih, ampak na splošno o prebivalcih Floride. V Floridi se ljudje med seboj ne poznajo, si ne znajo pridobiti prijateljev. V enem letu sva si pridobila naklonjenost dveh družin, pa še te dve sta nam obrnili hrbet, ko sva povedala, da greva nazaj v Cleveland. Menda se vsi boje, da bi naši rojaki na severu in drugod izvedeli, kako je v Floridi, kako se tam živi. Midva z ženo sva zelo vesela in srečna, da sva zopet v Clevelandu, med našimi starimi prijatelji in znanci.

Rad bi povedal vsem tistim, ki se mislijo preseliti v Florido, da ta ni za nas, ne za stare ne za mlade. Starejši ljudje si takoj kupijo hišo, se s tem pripravejo na kraj in ne morejo nazaj. Potem pa začno hvaliti, kako lušno je tam, da bi še druge rojake dobili doli. Fantje v Miami, Fort Lauderdale in skozni gori do Orlando, vstanite vendar s stolcev in odkrito povejte svojim domačim doma in čitateljem tega lista, kako vam je tam. Jaz ne morem vsega opisati, povedal bom le nekaj in to odkrito, brez vsakega prikrižanja. V Floridi je dolgčas, ni kam iti, osem mesecev se je treba boriti z mravljami in ščurki, vsaka dva tedna škropiti travo, da jo ne požre neke vrste muha, dva meseca se je treba boriti proti komarjem. Za pobijanje teh sva v sedmih mesecih plačala točno 32 dolarjev. Pet tednov stalno dežuje, dva tedna smo pričakovali tisti nesrečni tornado. Ali se še spomnite, dragi rojaki v Floridi, kako smo bili vse noči pod konci, kako smo čakali, kdaj bo treba zapustiti domove. Zakaj ne poveste tega, da so vsa okna zaprta ali zabita z deskami, da jih veter ne pobije. Še veste, da

smo si morali nakupiti živeža za najmanj dva tedna naprej, za slučaj kake nesreče? Vsi smetnjaki (garbič kene) so bili napolnjeni z vodo in tudi banje po kopalnicah. Tako je bilo v naši hiši, tako je bilo tudi po vaši, in to se ponavlja v Floridi leto za letom.

Lepi Floridi vsa čast za štiri mesece na leto, ko plačujete za toploto ponoči od 6 do 8 dolarjev na teden. Midva sva za toploto plačevala do 26. decembra (šest tednov) po \$5.50 na teden za gretje treh sob. Pozabil sem omeniti, da sva plačala za vodo od 6 do 7 dolarjev na mesec.

Tako je sonce v Floridi res precej drago. Ko pridejo naši rojaki poleti v Cleveland, se kaj radi pobahajo, kako lepo živijo v Floridi in kako lušno je tam. Tega pa ne povejo ne svojcem ne znancem, da bežijo pred strašno vročino, pred bilijoni komarjev in pred raznim nezdravim mrčesom. Zakaj ima vsak avto hladilno napravo (airconditioner), zakaj imajo vse hiše centralno klimatsko napravo, ki poleti hladi, pozimi greje?

Žal, da ne morem bolj podrobno opisati, da je v krajih južne Floride 7,900 hiš praznih. Ljudje so jih morali zapustiti zaradi brezposelnosti ali pa zaradi razmer, katere sem opisal zgoraj. Če ostanejo ljudje predrade v Floridi, se izpostavi dvem neprilikam, da so ob ves denar, ali pa da ne morejo več nazaj, od koder so prišli. Vsi tisti, ki ste se zadnjič na moj dopis oglašili, imate svoje hiše v Floridi, pobirate visoke namemnine, da tam lepo živite. To je vse prav in iz srca vam vse to privoščim, toda ne vabite naših rojakov v tisto dolgočasno in drago deželo. Uživate po svoje, kolikor morete, toda ne delajte nepotrebne reklame za Fort Lauderdale in Miami.

Florida sama dela dovolj reklame, da privabi ljudi. Turistov s severa pa v Floridi ne upoštevajo, ključje jih "snežene žoge" (snow balls). Avtne tablice stanajo na leto \$35. Ne bom opisoval, kako dragi so zdravnik, zobozdravniki in dentisti, bolnice in zdravila. Po mojem navadni človek ne sme biti bolan v Floridi. Kar pa se tistih nekaj bogatašev tiče, ki so tam doli, s tistimi se pa jaz ne merim. Pa po pravici povedano, je tistim še veliko bolj dolgčas.

Predno zaključim moje odkrito in od srca resnično pisanje, moram pripomniti še nekaj dobrega o Floridi. Dva tedna počitnic in \$500 v žepu je ravno prav. Videli boste razkošne motele, videli boste lepe ceste in milijon akrov močvirja, videli boste sto tisoč dreves, vse ene vrste. Čakali vas bodo na obrežju, da vas popeljejo po morju na izlet in ogled. Čuvajte se! Najprej kupite vozno karto, nato vas ladjica odpelje na morsk izlet. Ustavlja se v razkošnih kavarnah in jedilnicah, seveda vse na vaše stroške. Toda, ne bom se še enkrat spuščal v te denarne podrobnosti.

Mojim znancem in cenjenim čitateljem tega lista bi rad dal prijateljski nasvet. Če hrepenite po sončni Floridi, kot sem jaz hrepenel 20 let, bodite previdni. Ne poslušajte nasvetov drugih, ne kupujte hiš takoj, ali celo vnaprej. Pojdite tja, jemite stanovanje, potem sami jih veter ne pobije. Še veste, da

potrepljiva žena, če vam Florida ugaja ali ne. Spomnite se, kaj je Frank Kožar pisal o Floridi. Mislim, da se boste tudi vi po enem letu ali še preje radi vrnili v Cleveland med svoje prijatelje in znance.

Frank Kožar

Novi nadškof v Santa Fe velik prijatelj Slovencev

Patterson, N.J. — Ko sem pred desetimi leti prišel na Puerto Rico in se šel predstaviti tamkajšnjemu škofu Petru Jamesu Davisu, mi je topla dejal: "Slovenec ste? O, to je lepo! Jaz slovenske duhovnike zelo cenim in rad jih imam. Bodi pristržno pozdravljeni in dobrodošli med nami!"

Človeku, ki pride tako daleč na tuje, tak pozdrav res dobro de. V prijetno presenečenje mi je bilo najti na tistem oddaljenem otoku škofa, ki Slovence ne samo pozna, marveč nas tudi rad ima.

"Če stopite z menoj, Vam bom nekaj pokazal," me je ljubeznjivo povabil. Zelo sem bil radoveden, kaj neki bi utegnilo biti. Vsekakor, tako sem si misli, mora biti nekaj v zvezi s Slovinci.

Peljal me je v svojo spalno sobo in pokazal na steno ob postelji. Na vrhu je bil križ, pod njim pa olnata slika nekega monsignorja, ki se mi je zdel nekoliko znan, na vsaki strani pa sliki starejšega moškega in ženske. Da sta to škofov oče in mati, mi je bilo jasno, tistega obraza v sredi pa res nisem vedel kam dejati. Brskal sem po spominu in našel, da sem ga videl nekeje v Ave Mariji ali njenem koledarju in da bi utegnil biti slovenski misijonar msgr. Režek. Ni mi pa šlo v račun, kakšno zvezo naj bi škof imel z njim. "To sta moj pokojni ata in mama," mi je dejal. "Monsignorja pa verjetno poznate, kajne?" "Da in ne," sem odgovoril. "Osebnost ga nisem poznal, a zdi se mi, da bi vedel, kdo je, le ne morem si misliti..." "Kajne, čudno se Vam zdi," me je škof prekinil, "da najdete njegovo sliko na tako častnem mestu pri škofu na Puerto Ricu. Veste, pokojni msgr. Režek je bil moj največji dobrotnik. On me je krstil in mi dal prvi pokup v katoliški veri. Pozneje mi je pomagal pri študijah in največ je njegova zasluga, da sem postal duhovnik. Ne le zaradi dobrot skazanih meni, tudi zaradi vsega njegovega delovanja je msgr. Režek moj duhovniški vzor. Po njem in po vašem velikem misijonarju škofu Baragi vse slovenske duhovnike zelo spoštujem in jih rad imam. Bodi zato iskreno dobrodošli v moji škofiji!"

Ko je pred štirimi leti San Juan na Puerto Ricu postal nadškofija, je postal msgr. Davis prvi puertoriški nadškof. Zdal pa berem, da je premeščen v Santa Fe v New Mexico. Če je v njegovi novi nadškofiji kak Slovenec, bo novi nadškof srečen, če ga bo mogel osebnost spoznati. Ako bi pa kak slovenskega duhovnika kdaj pot zanesla v Santa Fe, naj ve, da bo tamkajšnji nadškof njegovega obiska zelo vesel.

Rev. Franc Blatnik, SDB.

Pismo iz Kalifornije

Magnolia, Calif. — V listih berem dopise iz vseh krajev naše dežele, le zelo redko pa iz Kalifornije in vendar živi tod veliko Slovencev. Prihajajo tudi vedno novi, nekateri za stalno, druga za čez tisto. Posebno za stare ljudi je tukaj boljše življenje, ker imamo toliko sonca. Meni sije vsako jutro prav na posteljo. Ko sem danes dobila Ameriško Domovino — dobivam jo vsak dan in brez nje bi bila res težko — sem šla z njo na sonce, da bi jo tam prebrala. Bilo je prevroče in sem šla nazaj v hišo.

Ameriško Domovino vedno nestršno čakam, velikokrat

Kulturna kronika



Prva številka nove slovenske revije "Most" v Trstu izšla

Slovenski zamejski kulturni delavci so v Trstu ustanovili kulturno revijo Most, ki bo objavljala leposlovje, eseje, kritike in poročila. Naloga nove revije je predvsem v utrjevanju naše slovenske zamejske skupnosti, a na modernih in kritičnih osnovah. Revija bo izhajala štirikrat na leto in bo letna naročnina (4 številke) znašala s poštino vred za Združene države, Kanado in vso ostalo Ameriko samo 3 ameriške dolarje. Revijo lahko naročite v Trstu na naslov: Most, Trieste, Via Donizetti 3, Italija.

Pravkar je izšla prva (januarska) številka za leto 1964. Uredili so jo Vinko Beličič, Lev Detela, Boro Kostanek, Aleš Lokar in Drago Stoka in objavljajo med drugim sledeče prispevke mnogih (med drugimi tudi popolnoma novih) avtorjev:

Pesmi Vinka Beličiča, Milene Merlak Detela in Stanka Janežiča, prozo Aleša Lokarja "Praznina", črtico Bora Kostanka "Nezakonske trave" in liriko prozo Rafka Dolharja "V kraškem sanatoriju", prevod pesmi letošnjega Nobelovega nagrajenca Giorgosa Seferisa (z uvodom Leva in Milene Detela), razpravo o znanem modernem krščanskem mislecu in učenjaku Teilhardu de Chardinu (ki jo je napisala Miriam Gregorčič) in vrsto kritik, feljtonov in poročil Leva Detela, Vinka Beličiča, Bora Kostanka, Borisa Podreke in Draga Štoka.

Naročite se na novo slovensko revijo, ki bo zares zanimivo branje, a tudi pogumno delo, grem poštarju že kar naproti, da jo prej dobim. Novice iz Clevelanda me zanimajo še prav tako, kot tedaj, ko sem živel tam.

Vreme imamo na splošno izredno lepo. V tem času bi moralo biti več dežja, normalno je bilo dežja 2 palca. V decembru ga skoraj ni bilo in naši farmarji so zaskrbljeni, kdaj bo le malo temeljitije namočilo. Zjutraj in zvečer je malo bolj hladno, od 45 do 50 stopinj, čez dan pa smo imeli do slej redno okoli 80. Ta teden smo imeli okoli 70. Nekaj listja je odpadlo z drevja, drugo pa je še vedno zeleno. Jaz imam letos zelo polne limone, pa tudi fig je bilo veliko. Ko sem bila v Evropi, so jih sosedje pobrali. Življenje je tukaj skoraj prav tako drago kot v Clevelandu. Če človek pazi na oglase, lahko vse dobi po primernih cenah. Sinoči sem kupila v trgovini Gold Medal 5 funtov bele moke za 29c. Redno imajo kakih 10 stvari po "posebnih cenah". Stanovanja in žgane alkoholne pijače pa so dražje. Obleka stane nekoliko toliko kot v Clevelandu, le da zimske skoraj ne potrebujemo.

Največ slovenskih ljudi živi v Fontani, pa tudi v San Ferdinand Valley jih je veliko. Tri slovenske družine iz Clevelanda žive v bližini mene in smo prav prijatelji. Kdor si more pomagati posebno, če ne dela več, naj pride kar sem, pa si bo življenje napravil prijetnejše in ga nemara tudi za nekaj let podaljšal.

Vsem rojakom in rojakinjam želim srečno in blagoslovljeno leto 1964!

Mary Strukel

janje, predvsem pa primer umirjene, sodobne in povezujoče revije, v kateri sodelujejo vse sodobne slovenske generacije.

Priporočajo se uredniki Mosta, ki žele vsem bralcem in prijateljem Ameriške Domovine srečno, zdravo in uspešno novo leto 1964.

Uredniki Mosta

Slovenski Zbornik 1964 in Koroška

CLEVELAND, O. — V AD od 9. t.m. je priobčil dr. M. Krek daljše splošno poročilo o "Zborniku Svobodne Slovenije 1964". Konec poročila je zapisal: "Prav pa bi bilo, da bi se oglašili mnogi in razpravljali o posameznih aktualnih vprašanjih in delih njegove vsebine." Nekaj zaradi tega, v prvi vrsti pa zaradi stvari, podajam v naslednjem podrobnejši prikaz slovensko-koroških prispevkov v omenjenem zborniku.

V "Zborniku 1964", ki smo ga dobili kot krasen božični dar iz Argentine, je problemom Slovenske Koroške posvečeno dveh prispevkov. Eden ima naslov "Za narodne pravice koroških Slovencev" (str. 288-290) in ga je napisal Ivan Vodovnik, kar je iz umljivih razlogov samo psevdonim; drugi pa ima naslov "Sloveska gimnazija v Celovcu" (str. 292-293) in je opremljen s šifro R.M. Kdor se resno zanima za slovensko koroško problematiko — moral bi se vsak, ki hoče veljati za kulturnega Slovence — bo oba prispevka skrbno prebral in se ob njih razmislil.

Prvi prispevek "Za narodne pravice koroških Slovencev" vsebuje zgoščen pregled najbolj važnih dogodkov v življenju koroških rojakov od občnega zbora njihove vrhovne ustanove Narodnega sveta koroških Slovencev v oktobru 1962 pa do vključno znanega celovškega škofijskega dekreta, ki določa, "da se morajo k dvojjezičnemu pouku pripravljeni slovenski otroci učiti verouk nemško-slovensko; slovenski otroci, ki niso pripravljeni, pa se morajo učiti verouk nemško." S tem v zvezi je prikazana tudi separatna skrajno strupena protislovenska akcija župnika Mucherja od Gospe Svete, ki je v nekaj pamefletih napadel papeža Janeza XXIII., oblatil sv. brata Cirila in Metodija, zlasti pa si privoščil slovensko koroško duhovščino, češ da slavizira in slovenizira in da ščuva. — Drugi prispevek "Slovenska gimnazija v Celovcu" pa podaja živo življenje na tem zavodu v lanskem šolskem letu, ko je opravilo na njej 7 deklet in 9 fantov maturator. — Med obema prispevkoma pa je na strani 291 vrsta podob (4), ki kažejo prizore iz največjih slovenskih koroških prirediteljev v lanskem letu.

Z željo, da bi vzbudil več zanimanja, če že ne kar ljubezniv pri zdornskih rojakih za to življenjsko prevažno slovensko koroško kulturno ustanovo, navarjam tukaj, da študira v tekočem šolskem letu na Slovenski gimnaziji v Celovcu 322 slovenskih fantov in deklet, ki so razdeljeni na 12 oddelkov, in jih poučuje je 12 gimnazijskih učiteljev pod ravnateljstvom zaslužnega g. dr. Joška Tischerlerja. Dalje: da ima celovška Družba sv. Mohorja letos v svojih dijaških domovih okoli 240 fantov in deklet in da za sprejem novih vnaprej nimajo niti kotička več prostora.

Naj gleda na slovensko koroško stvar kdor kakorkoli že, kljub ranam, na katerih krvavi naše narodno telo na svojem koroškem delu že stoletja, in ki dobiva v zadnjem času udarce celo od strani koroških cerkvenih krogov, je kljub vsemu še vedno vsega obudovanja vredna neupogljiva življenjska sila naših koroških bratov, in sester in zato vredna vseslovenske moralne in materialne podpore.

Novo življenje

Povest. — Spisal dr. Fr. Detela.

Ali še žive? Ali se ga še spominjajo? Kaj počne Lenčika? Morda ga je že davno pozabila; morda je omožena, s hudim možem, kateremu mora služiti kot brezplačna, na dom priklenjena dekla. Tako mogoče se mu je storilo, da je mislil, da ne bi mogel gledati njene nesreče, in sklepal, da odloči njena usoda njegovo, in da zapusti za vedno svoj rojstni kraj, ako se uresniči zla slutnja. Saj vendar ni prišel šmarjete gledat, ne Stan-ka, ne Kramarja! Tudi Vrban in Vrbanka, katerima je bil toliko hvale dolžan, ga ne bi mogla držati.

Vdajal se je otožnim svojim mislim in prav mu je bilo, da ga ni spoznal nihče, ki ga je srečal, in on ni nagovoril nikogar, da ne bi zvedel prehitro tega, po čemer se je bal vprašati.

"Dober dan, dober dan! Kje pa je gospod Dolinar?" ustavi ga blizu vasi mlada ženska, se zasmeje sama sebi in ga pogleda s tako čudnimi očmi, da je spoznal Tonček, da see revni meša. "Gospod Dolinar je moj ženin, moj ženin," je dejala zaupljivo, pokimala mu, nasmešnila se in hitela naprej.

Pretrpelo je Tončka to srečanje, ki se mu je zdelo slabo znamenje, in nehote je zavil na pokopališče, ko ga je mino peljala pot.

Tudi ta kraj je bil že bolj objuden in ponašal se s mnogimi kamenitimi spomeniki. Zavzel se je Tonček, ko je zagledal na materinem grobu tudi lep kamen in na njem z zlatimi črkami napis, kdaj je bila rojena, kdaj umrla, in spodaj: Blagor jim, ki zaradi pravice preganjanje trpe, ker njih je nebeško kraljestvo!

"Lejte si," si je mislil, "kako dober je vendar Vrban, da postavi tak spomenik tuji ženi!"

Misli so se mu vtopile v davne čase in materina smrt mu je stopila tem živeje pred oči, ker je v vasi baš zazvonilo mrliču. Tako je pred mnogo leti zvonilo ženi, zapuščeni od moža, ki je zapuščala s koprničim srcem ubogega sina Bogu in dobrim ljudem. Zdelo se mu je, da sedaj zadovoljna nanj gleda iz nebes, odkoder ga je tako skrbno vodila in varovala, da bi lepše in uspešneje ne bila mogla na zemlji. V župnijski cerkvi je še vedno zvonilo; široko so se odprla vrata pokopališča, začel se je glas duhovnikov: "Laudate dominum!" in razvil se je veličasten pogrebni izprevod. Mladenčič z belo tenčico je nesel križ; ob straneh sta držala dva fanta, črno oblečena, z belo tenčico, ovoj, ki je visel s križa, in za križem so po trije in trije dečki nosili suhe vence z belimi, črnimi, višnjevim, modrimi trakovi. Strme je gledal Tonček imenitni izprevod. "Župan ali pa župnik je umrl," si je mislil, "da ima tak pogreb." Napenjal je oči, da bi bral napise na trakovih, katere so razvite držali dečki s slovesnimi obrazi; in res! bralo se je: "Vrlemu županu hvaležna občina," na drugem: "Prečastitemu dušnemu pastirju vdani župljanje." — "Ali je bil župnik tudi župan?" se je čudil Tonček in bral naprej: "Nepozabni soprogi neutolaženi soprog." To je našega Tončka tako zmedlo, da je mislil, da ga lepe oči in da ne bere prav, ko bere: "Drage-mu sinku zadnji pozdrav žalostnih staršev," in naposled:

"Mili mamici zapuščeni otroci." Kaj akega ni bil še doživel Tonček. Za duhovnikom prineso prav majhno belo krstico in za njo se zvrste spremljevalci, moški in ženske. Krsta se spusti v zemljo, zagrne jo rjava prst in opravi se molitve. Ko pa odmoli duhovnik, razkorači se pred grobom sedem fantov; note zafrfajo v zraku; načelnik stopi naprej, se nagne na desno, nagne na levo; intonira tu, intonira tam, in ko se pevci nahrkajo in nakašljajo, vzdigne roko in proti nebu zaori žalostinka: "Blagor mu, ki se spočije!"

Pevcem se je poznalo, da se ne šaljijo; vsak je deloval po svojih močeh, vsak se bal, da se bo preslišal njegov glas. Vendar Tončku, ki ni bil muzikalno izobražen, ni ugajala žalostinka; a da se pokopava imeniten mrlič, o tem je bil preverjen. Ko je tako strmel in poslušal, pristopi počasi in opretno mož nekako njegove starosti, gleda ga z debelimi očmi, govoreč sam s seboj: "Je ali pa ni. Seveda je. — Tonček, ali nisi ti?" in pomoli mu debelo roko naproti.

"In ti? Žgurjev Blaž, ali ne?"

"Kaj pa, Tonček. Ali pravzaprav žgur, ker sedaj sem gospodar jaz."

"Kaj, ti je oče umrl?"

"Umr, pred petimi leti za pljučnico. Toda lej ga, Tončka! Brhek pa si, lase še vedno kodraste in brke in oči se ti svetijo kakor škrtu."

"Jenjaj, Blaž! Povej mi rajši, kakšen imeniten pogreb je to, krsta tako majhna, venec pa toliko in tako petje! Kdo pa je umrl?"

"Veš Tonček, meni je umrlo dekletce, tri leta staro, Metka, ki smo jo baš pokopali."

"Bog te potolaži, prijatelj! Toda kaj pomenijo ti venci?"

"Ah, to pa ni vse skupaj nič. Ti venci se nosijo, naj umrje, kdor hoče. Ali vidiš, kako jih nesejo ženske domov? Zdaj se bodo spravili do prihodnjega pogreba."

"Ampak napisi na trakovih, ti se ne skladajo."

"Saj jih nihče ne bere. To je taka navada in nam uga-ja."

"In kdo so bili pevci?"

"Pevci? Naši fantje. Jurjevčev poje naprej, črevljar Jaka črez, škant, Čurnov krojač je basist. To je naš pevsko društvo 'Citre'. Tako ga je krstil Kramarjev Albin; saj si ga videl; on je pevovodja."

"Res? Nisem ga spoznal. Kako se je izpremenil! — Kaj pa Adolf?"

"Je tudi doma, štacunar in krčmar. Tadvta sta prvaka v šmarjeti. — Toda jaz moram za pogrebi. Pojdi z menoj, malo sedmino imamo."

"Ne, prijatelj, ne bom vas ottil. Saj se še vidiva, preden odidem."

"Jaz te ne izpustim. Lej, tu Katra, moja žena, ali, kakor pravi Albin, soproga." Pozdravil je Tonček mlado ženko v črni ruti, ki si je otirala z belim robcem oči in vabila Blaža, naj gre za sedminci, in Tončka tudi.

"Ali poznaš, Katra, tega gospoda?" je dejal Blaž. "Tonček je. Ali se še spominjaš, kak revež je bil včasih? Amerikanec smo mu rekli. Brez zamere, Tonček!"

Tonček je menil, da nima pravice do sedmine, ker ni bil na pogrebu, in da gre najprej pogledat po vasi.

(Dalje prihodnjič)

Družba sv. Družine



THE HOLY FAMILY SOCIETY

Ustanovljena 23. novembra 1914

V Zedinjenih Državah Severne Amerike Sedež: Joliet, Ill. Inorp. v drž. Illinois 14. maja 1915

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: STEVE KOSAR, 235 Tioga St., Bensenville, Ill.
1. podpredsednik: NICHOLAS PAVLICK, 15 Race St., Manor, Pa.
2. podpredsednik: ANN JERISHA, 658 No. Broadway St., Joliet, Ill.
Tajnik: JOSEPH L. DRASLER, 1318 Adams St., No. Chicago, Ill.
Zapisnikar: JOSEPH L. KONRAD, 231 Ruby St., cor. Hickory, Joliet, Ill.
Blagajnik: ANTON SMREKAR, Oak St., Rt. No. 1, Lockport, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Thomas Hoge, O.F.M.

Vrh. zdravnik: Dr. JOSEPH A. ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZOENI ODBOR:

FRANK TUSHEK, 716 Raub St., Joliet, Ill.
MATTHEW KOCHVAR, 405 Parks Ave., Joliet, Ill.
JOSEPH SINKOVIC, 2519 So. Austin Blvd., Cicero 50, Ill.

POROTNI ODBOR:

JOHN KOVAS, FRANCES YUCEVICIUS, MARY RIOLA.

Predsednik Atletičnega odseka:

ANTHONY TOMAZIN, 1902 W. Cermak Road, Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

AMERIŠKA DOMOVINA, 617 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

Družba Sv. Družine je bila ustanovljena 1. 1914 in je katoliška bratska organizacija, katere naloga je čuvati dom in družino.

Nudi vrsto življenjskih zavarovanj: običajno za celo življenje, za 20 let plačevanja, za 20 let z izplačilom, za 5 let, 10 let in družinski načrt.

Življenjsko zavarovanje z ozirom na starost:

Do 16. leta, mladinski oddelek	\$10,000
Od 17 do 35, odrasli oddelek	\$15,000
Od 35 do 40, odrasli oddelek	\$10,000
Od 41 do 45, odrasli oddelek	\$2,500
Od 46 dalje	Vse bolniške

Zavarovanje za bolezni in nesrečo (Bolnišniško zavarovanje), ki ga nudi družba: za dohodek, bolnišnico, zdravnika in operacije. Družba nudi bolniško zavarovanje vsem katolicanom od treh mesecev do 80 let starosti.

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na glavnega tajnika:

JOSEPH KONRAD, 231 Ruby St., cor. Hickory, Joliet, Ill.

Društvo sv. Družine št. 11 DSD

članstvo naenkrat in sicer takoj

Pittsburgh, Pa. — Članom in članicam, ki niste bili navzoči na zadnji glavni seji, naznamam, da je ostal tudi za leto 1964 ves stari odbor. Vsi, ki prihajate plačevati asessment, ste prošeni, da pridete točno ob devetih dopoldne. Tisti, ki pošiljate asessment po pošti, ste prošeni, da uredite tako, da bo prišel pred drugo nedeljo v mesecu in ne šele ob koncu meseca.

Seje so premeščene od četrte na drugo nedeljo in asessment pošiljamo na glavni urad za vse

"Veš Tonček, meni je umrlo dekletce, tri leta staro, Metka, ki smo jo baš pokopali."

"Bog te potolaži, prijatelj! Toda kaj pomenijo ti venci?"

"Ah, to pa ni vse skupaj nič. Ti venci se nosijo, naj umrje, kdor hoče. Ali vidiš, kako jih nesejo ženske domov? Zdaj se bodo spravili do prihodnjega pogreba."

"Ampak napisi na trakovih, ti se ne skladajo."

"Saj jih nihče ne bere. To je taka navada in nam uga-ja."

"In kdo so bili pevci?"

"Pevci? Naši fantje. Jurjevčev poje naprej, črevljar Jaka črez, škant, Čurnov krojač je basist. To je naš pevsko društvo 'Citre'. Tako ga je krstil Kramarjev Albin; saj si ga videl; on je pevovodja."

"Res? Nisem ga spoznal. Kako se je izpremenil! — Kaj pa Adolf?"

"Je tudi doma, štacunar in krčmar. Tadvta sta prvaka v šmarjeti. — Toda jaz moram za pogrebi. Pojdi z menoj, malo sedmino imamo."

"Ne, prijatelj, ne bom vas ottil. Saj se še vidiva, preden odidem."

"Jaz te ne izpustim. Lej, tu Katra, moja žena, ali, kakor pravi Albin, soproga." Pozdravil je Tonček mlado ženko v črni ruti, ki si je otirala z belim robcem oči in vabila Blaža, naj gre za sedminci, in Tončka tudi.

"Ali poznaš, Katra, tega gospoda?" je dejal Blaž. "Tonček je. Ali se še spominjaš, kak revež je bil včasih? Amerikanec smo mu rekli. Brez zamere, Tonček!"

Tonček je menil, da nima pravice do sedmine, ker ni bil na pogrebu, in da gre najprej pogledat po vasi.

(Dalje prihodnjič)

Kambodža se bo skoro pomirila z Ameriko

Pri končanju spora je posredovala vlada Filipinov. Izgleda, da bodo Združene države pristale na mednarodno jamstvo nevtralnosti Kambodže.

WASHINGTON, D.C. — Prepir in spor med Kambodžo in Združenimi državami se bliža svojemu koncu, kot trdijo v vladnih krogih. Predsednik Kambodže princ Norodom Sihanuk je pred časom obdolžil Združene države, da podpirajo njegove politične nasprotnike iz Južnega Vietnama, se odpovedal ameriški pomoči in zahteval odhod vseh ameriških svetovalcev iz Kambodže. Spor se je še zaostрил, ko je kambodžanski radio prištel umorjenega predsednika Kennedyja med sovražnike Kambodže in izrazil nad umorom zadovoljstvo.

Princ Sihanuk je ameriški protest ogorčeno zavrnil in zanimal, da bi se mogel kdo v njegovi državi veseliti nad takim zavratnim umorom. Zahteval je celo opravičilo zaradi tega protesta. Vlada Združenih držav je molčala in Sihanuk se je končno unesel in pristal na posredovanje Filipinov. Ameriškim častnikarjem je pred nekaj dnevi izjavil, da ni mislil, da bodo Združene države tako naglo ustavile svojo pomoč Kambodži in svoje ljudi od tam odpoklicale. Z drugimi besedami se to pravi, da se je čudil Washingtonu, da je vzel njegove besede tako za res.

Zadnje vesti iz Phom Penha trdijo, da ugne biti pomiritev med Kambodžo in Ameriko po

po seji. Vsemu članstvu želim srečno in zdravo novo leto!

Taj.

V SLOVENSKI GOSTILNI

SILVER BAR INN

5925 ST. CLAIR AVE.

je ples vsako soboto zvečer od 9. ure dalje. Igra domača slovenska godba. Pridite in poveselite se ob veselih zvokih, ob dobri kapljici, okusnem prigrizku in prijazni postrežbi.

Na veselo svidenje še to soboto! TONY KRISTAVNIK, lastnik

DR. ZUPNIK

ZOBOZDRAVNIK

6131 St. Clair Avenue

vhod na E. 62 St.

Uradne ure: 9.30 zjutraj do 7 zvečer. — Prijave nepotrebne.

posredovanju filipinskega poslanika v Južnem Vietnamu Modesta Farolana dosežena najkasneje v par dneh.

— Kapitol v Washingtonu zavzema 14 akrov površine.

Ženske dobijo delo

Delo za žensko

Iščem žensko, da bi skrbela za otroka. Lahko stanuje tukaj. Kličite 431-3274.

(18)

Moški dobijo delo

Iščemo vajenca za brusilni stroj

Iščemo zanesljivega fanta, ki bi se izučil dela na brusilnem stroju. (Grinding). Angleščina ni potrebna. Za zadevna pojasnila kličite EX 1-7294.

(17)

MALI OGLASI

V najem

Majhna enodružinska hiša, 2 sobi in kopalnica, v bližini E. 65 in St. Clair Ave. Kličite RE 1-6735.

—(16)

V najem

Oddamo 5-sobno stanovanje. Kličite RE 1-5513.

(20)

Zidana hiša
Čista, 3 spalnice, blizu E. 185 St., samo 11 let stara, popolna jedilna soba, v nizkih 20'h.

Dvodružinska

V Euclid, 2 spalnice vsako stanovanje, na novo obito zunaj, garaža za 2 kare. Dajte ponudbo.

Vprašajte za John Laurich, Manager, IV 1-0232.

PAGE REALTY, INC.

455 E. 200 St. KE 1-1030 (17)

V najem

Oddamo 3 sobe in kopalnico, vse na novo dekorirano, na 1128 E. 67 St. Kličite po 6. uri EN 1-0805. (19)

Pristna domača hrana

Slovenka nudi v privatnem domu okusno domačo hrano po nizki ceni. Vsa zadevna pojasnila dobite na: 926 E. 239 St. Euclid, Ohio.

—(17)

Hiša naprodaj

Novo zidana, bungalow tipa, 2 spalnice, v Euclidu, blizu Sv. Kristine. Kličite 531-8172. (17)

Gostilna naprodaj

D2, D3 in C2 licence. Kličite 391-6518. x(Th-Fr)

Hranite denar za deževne dneve — kupujte U. S. Savings bonde!

MAY'S BASEMENTS

PRODAJA!

Otroške in dečje

snežne obleke

več kot 1/2 ceneje od originalne cene



V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI NASEGA DRAGEGA SOPROGA IN OČETA

Joseph B. Grosel, Jr.

ki je izdihnil svojo dušo dne 23. januarja 1963.

Tam doli v hladni hiši, kjer sum sveta se več ne sliši, tvoje truplo zdaj počiva, nevzdržno spanje sniva.

Tvoji žalujoci:

Zena MARGARET sinova JOSEPH in FREDIE hčere: MARGIE KOLAR, JOSEPHINE ZORICH, ANNE BARBO ZETJE, SNAHL, VNUKI in VNUKINJE OSTALO SORODSTVO

Cleveland, O., 23. januarja 1964.



More Than
1/2 OFF
Former Prices

Običajno po

10.99

4.97

Vse prvovrstne kakovosti, iz bombažastih in nylon zmesi. Debela, prešita podloga. Nekatere so podložene na pol z orlon podlogo, hrbitšice pa je podloženo s 100% bombažasto podlogo. — Dečje mere 2 do 4, deške in dekliske 4 do 6.

• Rdeče • Rjave
• Marinskomodre
• Sinjemodre

KLETNI ODDELEK DEŠKIH OBLAČIL — THE MAY CO.

— V MESTU IN PODRUŽNICAH

Kaj nam mar!

NAŠ NAJUSPEŠNEJŠI

klobuk za mrzle dni

VAS BO GREL IN OLEPSAL

\$2



9 modnih barv

- Črna
- Bela
- Beige
- Zlata
- Rjava
- Kavna
- Siva
- Modra
- Rdeča

Ta klobuk lahko nosite na dvanajst različnih načinov... v obliki zvonca, v obliki cilindra, zavihanega ali zavitega, športno ali elegantno, s šerpo ali brez, kakršno je pač Vaše razpoloženje ali vreme.

KLETNI ODDELEK DAMSKIH KLOBUKOV — THE MAY CO.

— V MESTU IN PODRUŽNICAH

HENRIK SIENKIEWICZ:

KRIZARJI

Toda vprašanje je ostalo brez odgovora; zato je Jagienka iznova začela šepetati: "Saj jaz razumem to ... Po-vej ..."

Šečehovna tudi sedaj ni odgovorila, le z usti se je približala k licu svoje gospe in jo začela zaporedoma poljubovati.

A ubogi Jagienki so se jele od vzdihov dvigati deviške prsi.

"Oj, razumem, razumem!" je zašepetala tako tiho, da je Anula komaj mogla ujeti nje- ne besede.

XI

Po megleni in vlažni noči je nastopil vetroven dan, zdaj jasen, zdaj mračen zaradi oblakov, ki jih je veter koplil po nebu. Matko je ukazal, naj bi s svitom odrinili na pot. Smolar, ki se je ponudil, da jih popelje do Bud, je trdil, da konji pridejo povsod skozi, voze pa bo treba ponekod razločiti in jih deloma prenesti, tako tudi skrinje z obleko in živežem. To ni moglo biti brez truda in napora, toda utrjenim in navajenim ljudem je bil ljubši največji trud kakor gnusni počitek v prazni krčmi; zato so šli radi na pot. Celo bojazljivi Vit, ki so mu dale pogum besede in navzočnost smolarja, ni kazal strahu.

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

5 RM. BRK. House. 2 bedrms. Basement, attic, gas heat, 1 car gar. S/S. \$16,700. PO 7-5469. (16)

BY OWNER — leaving town. — 7 rooms. All brick, 3 bedrooms, \$18,000. 835 North Drake. After 6. CA 7-7330. (17)

VICINITY — 76th and Hoyne. Six rooms Georgian. 3 bdrms. Gas heat. Carpeted. Drapes. Near schools and trans. S/S. 2 car gar. Owner leaving city. TR 4-4212. (16)

MOBILE HOME FOR SALE

MOBILE HOME — 3 bedroom with 10x12 heated addition. Completely furnished, full awnings and patio. Many extras. Sell or trade. Move right in. NE 6-0884. (16)

CEMETERY LOTS FOR SALE

CEDAR PARK CEMETERY 8 Grave Lots for less than Cemetery selling price. Choice location. Near entrance. Will divide. Mrs. L. Coburn, Route 1, Box 106, Frankfort, Ill., or Call Tel.: (815) 469-3731. (16)

4 Bdrm. Dutch Colonial with Carpeting, 1½ baths, natural firepl. Lge. wooded lot, 2½ car gar. 1 blk. to shopping & trans. \$21,900. For appt. GI 8-2841. (20)

HELP WANTED — MALE

IMMEDIATE OPENINGS

AUTOMATIC SCREW MACHINES

SET UP MEN AND OPERATORS

Excellen Fringe Benefits Good Working Conditions
Contact Personnel Office

Burgess-Norton Manufacturing Co.

737 Peyton, Geneva, Ill.

Phone: CE 2-4100

(16)

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

LITE GROCERIES
Confectionery and School Supplies. Dairy Products, Ice Cream, Carry Outs. Very reasonable to right party. 1900 W. Roscoe St. — Call WE 5-4414. (16)

TAVERN — Fully equipped, Air Cond. Going. Bus. No. side of Blue Island. Call 389-4605 before 6 P.M. (16)

TAVERN — Well Est. Business. By Owner. 5 Rm. Apt. 2 car gar. Priced for quick sale. — 422-9757. (18)

COLD STORAGE and FREEZER PLANT
Chicago loop area. Write Box 278, Chicago Heights, or call Art Jacobs. YA 7-6020. (20)

HOUSEHOLD HELP

FOSTER MOTHER IN N. W. SUBURBAN HOME.
Housekeeper. Live in. Motherless home. 6 children, eldest 6 yrs. old. References. Good salary. PH. 437-0022. (16)

WORKING MOTHER WANTS
WOMAN FOR Child care and light housework. Must stay. Own room. Call YO 7-7131 before 6 P.M. (16)

sprednje dele so prenesli krepki hlapi na ramah, a tudi skrinje in živež. Ta pot je trajala kake tri postaje, tako so se komaj proti večeru ustavili v Budah, kjer so jih smolarji gostoljubno sprejeli in zagotovili, da po Vražji so-teski ali bolje, vzdolž nje lahko dospejo v mesto. Ti ljudje, ki so živeli v goščavi, so redko videli kruh in moko, a vendar niso umirali od lakote, ker so imeli vsakovrstnega prekajenega mesa, a zlasti prekajenih piškurjev, ki so jih bila jezera polna, so imeli cele zaloge. Gostili so tudi nje z njimi, a nasprotno so poželjivo stegovali roke po kolačkih. Bile so med njimi žene in otroci, vse črne od smolnatega dima, a bil je tudi star kmet, ki je imel nad sto let in se je še spominjal lenčičkega pokola iz l. 1331, kako so križarji mesto popolnoma uničili. Dasi so Matko, Čeh in obe deklici slišali skoraj isto pripovedovanje od priorja v Šeradžu, so radovedno poslušali tudi tega deda, ki je sedel pri ognju in brskal po njem ter hkrati izkopaval strašne spomine svoje mladosti. Da! Da! Kakor v Šeradžu tako tudi v Lenčici niso prizanesli niti cerkvam in duhovnikom, a kri starcev, žensk in deklet je tekla pod noži zmagovalcev. Križarji, večno ti križarji! Matku in Jagienki so misli nenehno uhajale k Zbišku, ki se je zdel kakor v volčjih krempljih sredi sovražnega plemena, katero ni poznalo ne usmiljenja ne gostoljubja. V šečehovni je tudi omedlevalo srce, ker ni bila gotova, če jim na poti za opatom ne bo treba potovati celo med te krute ljudi ...

Toda starec je jel nato pripovedovati o bitki pod Plovci, ki je zaustavila križarski pohod in ki se je je tudi sam udeležil z železnim cepcem v rokah kot borilec v pehoti, katero je postavila kmetiška občina. V tej bitki je poginil

skoraj ves rod Točarjev, zato je Matko dobro poznal vse posameznosti, a je vendar tudi sedaj kakor nekaj novega poslušal pripovedovanje o strašnem porazu nemških viteзов, ki so kakor lan pod vetrom padali pod meči poljskih viteзов in pod silo kralja Lokietka ...

"Ha! Še se spominjam," je govoril ded. "Napadli so to deželo, zažgali gradove in mesta, da, otroke v zibelkah so klali, toda prišel je zanje črni konec. Hej! Sijajna je bila ta bitka! Oh! Da le zamižim, vidim tisto polje ..."

In zaprl je oči in umolknil, le nalahko je pobrskal žerjavico na ognjišču, dokler ni Jagienka, ki ni mogla pričakati nadaljevanja, vprašala:

"Kako je to bilo?"

"Kako je to bilo?" je ponovil ded. "Polja se spominjam, kakor bi ga sedaj gledal: bilo je grmovje, a na desno mlaka in ne posebno velik kos z ržjo posejanega polja. Toda po bitki ni bilo ne grmovja ne mlake ne rži, marveč povsod le železo, meči, sekire, kopja in krasni oklepi, vse drugo na drugem, kakor bi pokrilo vso to sveto zemljo ... Nikjer nisem videl toliko pobitih ljudi na enem kupu in toliko prelite človeške krvi ..."

In iznova se je okrepilo Matku srce ob tem spominu, zato je rekel:

"Resnica! Gospod Jezus je usmiljen! Padli so takrat na to kraljestvo kakor požar ali kuga. Ne le Šeradž in Lenčico, ampak tudi mnogo drugih mest so uničili! Pa kaj? Naš narod je trdoživ in ima v sebi tudi nezlomljivo moč. Ako ga tudi, pasji brat križarski, zgrabiš za grlo, ga ne moreš zadaviti, še zobe ti izbiže ... Zakaj zapomnite si samo eno; kralj Kazimir je kasno obnovil Šeradž in Lenčico, tako da sta lepša kakor sta bila, in semnji so po starem v njih, a

križarji, ki so jih pobili pod Plovci, leže in gnijejo tam. Bog daj vedno tak konec!"

Ko je stari kmet slišal te

besede, je spočetka kimal z glavo v znamenje pritrditve, toda naposled je rekel: "Baje ne leže in ne gnijejo,

Kralj nam je ukazal po bitki izkopati jarke in prišli so pomagati tudi okoliški kmetje, da so lopate kar pele.



Vesolja čas ... vsaki čas ... kadar odprete steklenico Stroh's.

Pokusite, kaj varjenje z ognjem napravi pri pivu. Stroh's je lažje, mehkejše in bolj osvežujoče pivo. Čas je za dobro — hladno čašo Stroh's — edinega ameriškega z ognjem varjenega piva.

THE STROH BREWERY COMPANY, DETROIT 26, MICHIGAN

1876

1963



Naznanilo in Zahvala

Z globoko žalostjo v naših srcih naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je po dolgi in mukepolni bolezni umrl naš ljubi soprog, oče, stari oče in brat

JOHN ROGELL, Sr.

Prej previden s sv. zakramenti je nenadoma zaspal v Gospodu na dan 15. decembra 1963. Rojen je bil 1. maja 1876 v vasi Pristava pri sv. Valentinu v Moravski fari, odkoder je prišel v Ameriko leta 1903.

Bil je član društva Slovenec št. 1 SDZ.

Pogreb se je vršil 18. decembra 1963 iz pogrebnega zavoda Jos. Zele in Sinovi v cerkev Marije Vnebovzete, kjer je za pokoj njegove duše bila darovana sv. maša zadušnica. Potem pa smo njegovo truplo prepeljali na pokopališče All Souls in ga tam položili k večnemu počitku.

V dolžnost si štejemo, da se s tem iskreno zahvalimo članom društva Slovenec za lepo slovo od svojega umrlega sobrata.

Hvala pogrebem, članom društva Slovenec, ki so nosili njegovo krsto. — Hvala tudi vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago za spremstvo na pokopališče.

Iskrena hvala vsem, ki so nam pismo ali ustmeno izrekli svoje sožalje, kakor tudi vsem, ki so nam bili na pomoč. Posebej se zahvalimo Mr. & Mrs. Joe Fugina za njih ljubeznivo pomoč ob času same smrti pokojnika.

Hvala vsem, ki so ga prišli kropit in moliti ob njegovi krsti, kakor tudi vsem, ki so ga spremlili na pokopališče. — Posebej se

Ljubi mož, dragi oče, stari oče in brat, počivaj v miru v blagoslovljeni ameriški zemlji in lahka naj Ti bo gruda te Tvoje druge domovine!

Veliko si pretrpel v dolgi in mučni bolezni, pa si vse prenašal vdan v voljo božjo. Sedaj Te je BOG poklical k sebi, da Te poplača za vse dobro, ki si ga na tem svetu storil. Združen si sedaj s svojim sinom, ki je v vojni dal svoje življenje za domovino. Bodita oba naša priprošnika pri Bogu, da se enkrat vsi združimo in skupaj uživamo radosti večnega življenja!

Zalujoci:

MARY — soproga
JOHN Jr., (HENRY, ki je padel v vojni) — sinova
MARY por. FARINACCI, ROSE por. SKODA in MILLY por. SMICEKLAS — hčere
NICK, LOUIS in PETER — zetje
10 vnukov in vnukinj
MARTIN — brat (Clev.)
V starem kraju zapušča brate TONETA, PETRA in TINETA.
OSTALO SORODSTVO

Cleveland, 23. januarja 1964.



GNEZDO VRH GLAVE? — Igralka Elizabeth Tree si je za na razstavo perutnine v Londonu na Angleškem oskrbela takole pokrivalo za glavo.